
POLSKA LIGA PRZECIW ZNIESŁAWIENIOM
Fundacja Reduta Dobrego Imienia – Polska Liga Przeciw Zniesławieniom
00-021 Warszawa, ul. Chmielna 11 lok. 8
KRS 0000486992

Warszawa, 6.03.2017 r.

Stanowisko RDI wobec wydarzeń w Teatrze Powszechnym i działań podjętych przez organy państwa

Komentarz

Wydarzenia w Teatrze Powszechnym są świadectwem determinacji środowisk, które dotychczas czerpały profity z dostępu do funduszy publicznych, usadowienia się w różnych instytucjach kultury, gdzie prowadziły systematyczną akcję demontażu wspólnoty politycznej i kulturowej jaką jest Polska i polskość.

Wykorzystanie w bluźnierczym spektaklu fragmentów „Kłątwy” Wyspiańskiego jest kolejnym przejawem procesu „dekonstrukcji”, próbą zohydzenia klasyki polskiego dramatu, jak to już wiele razy pod pozorem działań artystycznych miało miejsce. Eksperyment i przekraczanie granic w sztuce jest nieodzowne, jest też warunkiem rozwoju. Istnieje jednak wielka różnica między artystycznym nowatorstwem a trywialną propagitką, którą definiuje się jako dzieło sztuki, aby wykorzystać publiczne fundusze przeznaczone na kulturę w politycznym celu uderzenia w podstawowe wartości cywilizacji europejskiej.

Tylko zdecydowana, masowa obrona podstawowych wartości może położyć temu kres.

Stanowisko RDI wobec wydarzeń w Teatrze Powszechnym i działań podjętych przez organy państwa.

Haniebne widowisko w Teatrze Powszechnym spotkało się z powszechnym potępieniem. Charakterystyczne jest, że głosy sprzeciwu podniosły się także w takich miejscach i środowiskach, które trudno posądzić o niechęć wobec eksperymentów czy prowokacji artystycznych.

Z jednej strony powszechna jest świadomość, że pewna granica została przekroczona, z drugiej zaś ludzie, których uczucia religijne obrażono mają poczucie bezsilności. Protesty nic nie dają, tytuł dalej jest w repertuarze, przedstawienia wciąż się odbywają, a Prezydent miasta, jako organizator teatru zapowiada, że nie będzie podejmować kroków dyscyplinarnych, „bo to dotyczy sztuki”.

Organy państwa rozpoczęły działanie - prokuratura z urzędu wszczęła postępowanie z art. 196 Kodeksu Karnego który brzmi:

Kto obraża uczucia religijne innych osób, znieważając publicznie przedmiot czci religijnej lub miejsce przeznaczone do publicznego wykonywania obrzędów religijnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Krzyż jest przedmiotem kultu chrześcijan, Jan Paweł II jest czczony jako Święty Kościoła Katolickiego. Jak widać, czyny, których dopuszczają się uczestnicy tego przedsięwzięcia w pełni wypełniają znamiona przestępstwa określone w powyższym artykule KK.

Art. 7 Konstytucji RP mówi:

Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa

i w jego kontekście należy rozpatrywać problem, z którym mamy do czynienia.

Ustawa z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, obowiązująca obecnie w Polsce, nie daje Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego żadnych możliwości interwencji w takich przypadkach, zwłaszcza, że przestępstwo obrazy uczuć religijnych ma miejsce w samorządowej instytucji kultury, należącej do M. St. Warszawa. To Prezydent stolicy ponosi odpowiedzialność za przestrzeganie prawa na terenie Warszawy i tym samym to Hanna Gronkiewicz-Waltz ma obowiązek przeciwdziałania przestępstwu tj. obrażaniu uczuć religijnych na terenie podległej jej placówki. Bierność Pani Prezydent w tej sprawie może ściągnąć na nią zarzut niedopełnienia obowiązków, czyli przestępstwa z art. 231 Kodeksu Karnego.

Reżyserem przedstawienia w Teatrze Powszechnym jest Oliver Frjlić. Należy zatem rozważyć, czy działania Olivera Frjlicia wypełniają znamiona czynu karalnego w świetle art. 18 Kodeksu Karnego:

Odpowiada za sprawstwo nie tylko ten, kto wykonuje czyn zabroniony sam albo wspólnie i w porozumieniu z inną osobą, ale także ten, kto kieruje wykonaniem czynu zabronionego przez inną osobę lub wykorzystując uzależnienie innej osoby od siebie, poleca jej wykonanie takiego czynu.

Frjlić, będąc reżyserem spektaklu, kierował działaniami aktorów, nakłaniał ich do przestępstwa, a w wymiarze społecznym prowokował gwałtowne reakcje i niepokoje, zatem jego osoba jawi się jako kluczowa, można go nazwać prowodyrem wydarzeń w Teatrze Powszechnym.

Oburzeni jego poczynaniami obywatele wzywają władze państwowe do odebrania Frjlicowi prawa pobytu na terenie Rzeczypospolitej. Wydawałoby się to zupełnie naturalne w stosunku do człowieka, który uderza w nasze wartości i nie pierwszy raz nadużył gościny.

Podstawą do wydalenia cudzoziemca są przepisy Ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach. Niestety, ustawa ta jasno w art.2 mówi, że:

Ustawy nie stosuje się do:

1)[...]

2) *obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członków ich rodzin, którzy do nich dotychczas lub z nimi przebywają.*

Frjlić jest obywatelem Chorwacji, a kraj ten jest od 2013 roku członkiem Unii Europejskiej.

W tym kontekście wezwania do wydalenia Frjlicia z Polski są bezprzedmiotowe. Art. 7 Konstytucji RP jest jednoznaczny - organy publiczne działają w granicach i na podstawie prawa.

Co zatem mogą w tej sytuacji, w obecnym stanie prawnym zrobić obywatele przywiązani do tradycji, wiary i własnej tożsamości kulturowej?

1. W najbliższych wyborach samorządowych rozliczyć władze Warszawy, a przede wszystkim jej Panią Prezydent z dotychczasowej działalności.
2. Bojkotować aktorów występujących w bluźnierczym przedstawieniu oraz jego reżysera.
3. Wzywać sponsorów do zaprzestania współpracy z Teatrem Powszechnym
4. Bojkotować sieci sprzedaży lub producentów i media sponsorujących Teatr Powszechny
5. W sposób masowy wezwać władze Warszawy do zaprzestania eksploatacji bluźnierczego spektaklu w instytucji kultury prowadzonej przez miasto
6. W przypadku dalszej bezczynności władz Warszawy złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa z art. 231 KK

Wydarzenia związane z wystawieniem „Klątwy” w Teatrze Powszechnym w Warszawie są sprawdzianem dla wymiaru sprawiedliwości w Polsce. Od lat w podobnych (lecz z pewnością nie tak drastycznych przypadkach) obywatele składali doniesienia do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 196 KK, czyli obrazy uczuć religijnych. W większości przypadków prokuratury albo odmawiały wszczęcia postępowania, albo je umarzały. De facto art. 196 KK nie działał w sprawach związanych z kreacją artystyczną.

Należy zadać pytanie: **jeżeli to co się dzieje w Teatrze Powszechnym nie jest obrażą uczuć religijnych to co nią jest?**

Od odpowiedzi na to pytanie zależy dalszy los wartości podstawowych atakowanych w wojnie kulturowej, która właśnie się rozgrywa.

Reduta Dobrego Imienia Polska Liga przeciw Zniesławieniom istnieje od czterech lat. Zajmuje się m.in. inicjowaniem i wspieraniem działań mających na celu prostowanie nieprawdziwych informacji pojawiających się w mediach na temat historii Polski, zwłaszcza przebiegu II wojny światowej oraz propagowanie wiedzy na temat historii i kultury Polski.

Kontakt:

Reduta Dobrego Imienia

Urszula Wójcik

515 130 211

kontakt@reduta-dobrego-imienia.pl